

Maksym Grzywiński

Mosty na znaczkach

Ernest Malinowski

Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej

Częstochowa 2025

Recenzentka

dr inż. arch. Nina Sołkiewicz-Kos

Redakcja

Zdzisława Tasarz

Korekta

Barbara Grzywińska

Projekt okładki

Dorota Boratyńska

Skład w systemie L^AT_EX przez autora

ISBN 978-83-65976-46-8

e-ISBN 978-83-65976-47-5

DOI: 10.17512/CUT/9788365976475

© Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa, 2025

© Maksym Grzywiński, Częstochowa, 2025

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część publikacji nie może być kopiowana ani odtwarzana w jakiegokolwiek formie z użyciem jakichkolwiek środków bez pisemnej zgody wydawcy i autora.

Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, 42-202 Częstochowa, al. Armii Krajowej 36 B

redakcja – wydawnictwo.pcz.pl, tel. 34 325 04 80, e-mail: wydawnictwo@pcz.pl

dystrybucja – sklep.pcz.pl, tel. 34 325 03 93, e-mail: sklep@pcz.pl

Słowo wstępne

*Ze wszystkiego co człowiek wybudował i wznosił, popychany instynktem życia, nic
mym oczom nie wydaje się lepszym i cenniejszym od mostów. Są one ważniejsze od
domów, świętsze od kościołów, ponieważ w większym stopniu stanowią wspólną
własność. Należące do wszystkich i wszystkim w równej mierze przydatne, wzniesione
są sensownie, zawsze na tym miejscu gdzie najczęściej krzyżują się ludzkie potrzeby.
Mosty trwają dłużej niż inne budowle i nie służą żadnym ukrytym złym celom.*

Ivo Andrić — serbski pisarz i dyplomata, laureat Nagrody Nobla
w 1961 r. za powieść „Most na Drinie”

Istnieją tysiące znaczków pocztowych poświęconych mostom, ukazujących zarówno najstarsze konstrukcje, jak i najnowocześniejsze osiągnięcia inżynierii. Na kolejnych stronach Czytelnik pozna wielu wybitnych inżynierów i architektów, którzy zapisali się w historii budownictwa mostowego – postaci tak znaczące jak Gustave Eiffel, Isambard Kingdom Brunel czy Ernest Malinowski.

Ta książka popularnonaukowa powstała z myślą o wszystkich, których fascynują mosty i ich dzieje. Choć niektóre fragmenty zakładają podstawową wiedzę inżynierską lub architektoniczną, mam nadzieję, że całość okaże się interesująca także dla Czytelników bez specjalistycznego przygotowania. Szczególnie liczę na to, że publikacja przyciągnie miłośników filatelistyki. Nie jest to książka historyczna w tradycyjnym sensie – kilku ważnych inżynierów czy typów mostów zostało pominiętych z powodu braku odpowiednich emisji, podczas gdy inne zagadnienia mogły zostać szerzej zaprezentowane dzięki obfitości atrakcyjnych znaczków. Tam, gdzie było to możliwe, pozwoliłem, by właśnie one dyktowały narrację.

Znaczki filatelistyczne to miniaturowe dzieła sztuki, które mimo niewielkich rozmiarów potrafią zawrzeć ogromny ładunek estetyczny, historyczny i kulturowy. Projektanci przecież muszą zmieścić bogactwo treści na niewielkiej powierzchni papieru, co wymaga wyjątkowej precyzji, wyczucia koloru, proporcji i symboliki. Każdy znaczek jest świadectwem czasu, emocji lub wydarzenia. Często odwołuje się do narodowej tożsamości, ukazując zabytki, postaci historyczne, krajobrazy czy dzieła sztuki. Wiele emisji to prawdziwe perełki graficzne, tworzone z użyciem grawerunku, offsetu czy innych zaawansowanych technik druku. W epoce cyfrowej znaczki nabiera dodatkowego znaczenia – staje się przypomnieniem o trwałości materialnych form

przekazu. Może być sentymentalnym oknem na świat, który przeminął, a jednocześnie żywym świadectwem kultury i wyobraźni. Dzięki swojej złożoności i urokowi znaczki są czymś więcej niż środkiem opłaty pocztowej – są wyrazem artystycznego kunsztu zamkniętego w mikroskali.

Mosty, symbol łączności i przejścia, od wieków stanowią kluczowy element architektury oraz naszej tożsamości kulturowej. Od starożytnych konstrukcji rzymskich po współczesne osiągnięcia inżynierii mostowej – przewodzące nad rzekami i przepaściami – pełnią nie tylko funkcję praktyczną, lecz także emocjonalną. Są źródłem inspiracji, niezwykłych widoków i dumą społeczności. Poza monumentalnymi kształtami i funkcjonalnością mosty stały się również częścią naszej codziennej komunikacji – zarówno w dosłownym, jak i przenośnym sensie. Na przestrzeni wieków ich budowa przekształciła się w sztukę, a dzięki nowym, wytrzymałym materiałom osiągnęły rozmiary wcześniej nieosiągalne, nierzadko znacząco wpływając na krajobraz. Wzbudzają zachwyt, inspirować twórców i często stają się obiektami podziwu.

Publikacja zawiera ponad 700 walorów filatelistycznych – znaczków, bloczków, kopert pierwszego dnia obiegu oraz całostek pocztowych. Ten bogaty zbiór ukazuje mosty w ich różnorodnych formach – od konstrukcji historycznych po współczesne rozwiązania inżynierskie – dokumentując ich miejsce w historii techniki i kultury.

Serdeczne podziękowania kieruję do Pani dr Niny Sołkiewicz-Kos za wnikliwą recenzję oraz cenne uwagi merytoryczne, które znacząco przyczyniły się do ostatecznego kształtu niniejszej publikacji. Dziękuję również Panu prof. Markowi Warzesze, Rektorowi Politechniki Częstochowskiej, za życzliwość i wsparcie w realizacji wydania książki. Wyrazy wdzięczności składam także Panu prof. Maciejowi Majorowi, Dziekanowi Wydziału Budownictwa, za pomoc organizacyjną oraz otwartość na inicjatywy wydawnicze.

Serdecznie dziękuję Panu Grzegorzowi Zagórowiczowi, Sekretarzowi Zarządu Okręgu Polskiego Związku Filatelistów w Częstochowie, za cenne ukierunkowanie oraz merytoryczne wsparcie w zakresie budowy kolekcji tematycznej – wskazówki okazały się niezwykle pomocne i inspirujące. Jestem także wdzięczny Panu Michelowi Wagnerowi, filateliście z Francji, za wymianę, która znacząco poszerzyła zakres i jakość moich zbiorów.

Częstochowa, grudzień 2025

Maksym Grzywiński